

בני פלוגי בקביעא דירחא, רבי יוסף

משה מולקא דלוראח  
גרסינן: בתרי נשנא  
אמר להו ואחס מהו

ל. ומשה עלה ויקרא אליז כל הענין עד אלה הדברים אשר תדבר וגו'. הדברים האלה נאמרו לו למחרת צאתם, כדאמרינן כל עלייתו בהשכמה היו. ואפילו למאן דלית ליה בהשכמה ירד, דלא חקיש ליה ליה בהשכמה עלה, דהא בהדיא כתיב קרא: [בתלמודא ח"ל מלות הגבלה]. שהדברים שנאמרו לו צ"י ירד לערב ואמרן לישראל, דכתיב וצא משה ויקרא וגו'. ולמחרת השמים ועלה וישב משה את דברי העם וגו' כדאמרינן כל עלייתו בהשכמה היו, וכו' ציוס נאמר לו הנה אנכי צא אליך וגו'. ומלות הגבלה דהשמרו לכם עלות צהר, חף על פי שהיה כחוצה אחר וקדשם היו ומחר שהיה מלות פרישה קודם לכן נאמרה, דכתיב בהיה עליה שעלה בשלישי להשיב להקב"ה דברי העם דנעשה ונשמע הנה אנכי צא וגו' וסיפא דקרא ויגד משה את דברי העם. וכי מה דברי העם יש כאן, אלא מלות הגבלה נאמר לו צו ציוס. ולקמן חניא לה הכי ולערב אמרה לישראל, ולמחרת צ"י השמים ועלה והגיד שקבלו עליהם [מלות הגבלה], ונאמר לו

## עין איה

כב. ובחד בשבא לא אמר להו ולא מידי משום חולשא דאורחא. הקדושה העליונה היא הבעת החיים השלמים, בכל מילואם. העיפות כמו העצבות, היא מפריעה את ההתפשטות האצילית הרחבה והטהורה, שהמחשבות הרמות בקדושתן, וההרגשות העמוקות, בטהרת היושר והטוב הבלתי גבולי שבהן, אינן יכולות להתרחב בשלטון המלא, על הנפש העיפה. העיף והיגע יוכל תמיד להיות לברות<sup>1</sup> למתלצות<sup>2</sup> של העמלק הרוחני, אשר לא ירא אלהים<sup>3</sup>. ויותר טוב שהרשמים, הקדושים בקדושה עליונה יתאחרו מעט עד אשר ישוב הכח לעיף והחלש יוכל לומר גבור אני<sup>4</sup>, ויחוש את גבורתו, גבורת הגויה והבשר אשר עליהם תכונן גבורת הרוח והנשמה העליונה, את כסא כבודו. ובעת החולשה, שתוכל הרשימה להיות מזויפת, לצייר שהמבוקש האלהי האידיאלי היא אותה החולשה, ושלנות החיים ומיעוט צבינום, צריכים להניח לעיף, זאת המנוחה הניחו לעיף<sup>5</sup>, עד שיקבץ החיל, והכחות הגופניים והנפשיים יחלו ללכת במסלולם האיתן והבטוח, (ואל) [ואז] יפול עליהם אור החיים האלהיים כרביבים עלי עשב<sup>6</sup>, כטל מאת ד' על ניצנים ברוכי אל. לזאת יומא קמא, תחילת החול, המטושטש בעיפותו, לא אמר להו ולא מידי, משום חולשה דאורחא.

ב. בתרי בשבא אמר להו "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים". עברה המנוחה למסרת קיבוץ הכחות, שלא תהיה הסגולה הרוחנית מתדלדלת

ושלא יחטשטשו צורותיה מפני כשלון כח, מיד מופיעה הסגולה ביקרת תפארתה, זאת היא הסגולה המגמתית שהיא מוכרחת וצריכה לצאת אל הפועל אחרי שישתלמו מכשיריה. אבל גם לפני התגלמות המכשירים, היא כבר בעינה נמצאת בכחה. מיד בתרי בשבא, עוד לפני ההכנות הגדולות הדרושות להתגלות אור של מצב הנשא ברומומותה של הנשמה והשלטתה על החיים, כבר נאמרה המטרה היותר אחרונה, מטרת סגולת הקדושה העליונה, שהיא מתבלטת במהותה האמיתית של האומה בכללה, "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש", מורים ומדריכים עליונים לעולם כולו, וקדושים בחייהם החיצוניים והפנימיים, היחידים והלאומיים. אלה הגדולות הנן התוצאות היותר מאוחרות, שעץ ד' צופיה מרחוק לנהל את כל הסיכובים אליהן. וסוף מעשה במחשבה תחילה, להודיע שהמטרה היותר אחרונה בטוחה היא, אם שכדי להשיג אותה, כ"כ מתפצלים הם הדרכים, והמכשירים הטובים והרעים כולם משמשים הם להופעתה. המחלוקת הגניחה שנבראו בשני<sup>1</sup>, גם הם מכלל השליכות שדורכים על ידן אל רום ראש פסגת המטרה. אבל דבר אלהינו יקום לעולם<sup>2</sup>, ולפני כל הכנה וכל פעולה בחזירת, כבר הוכטחנו אל מה שיהיה באחרית הימים, והזה בסגולה עצמית גם מראש מקדם, בתרי בשבא אמר להו "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים".

בר. בתלתא בשבא א"ל מצות הגבלה. רק אחרי שמציבים<sup>1</sup> את האידיאל הנעלה, המרומם והרחוק,

כב. 1. פירוש: אוכל. עיין איכה ד, י. תהילים סט, כב. 2. יואל א, ו. משלי ל, יד. איוב כט, יז. 3. עפ"י דברים כה, יז-יח. 4. עפ"י יואל ד, י. 5. ישעיה כח, יב. 6. דברים לב, ב. מידה ו, ה. 7. מידה שם. כג. 1. ב"ר ד, ו. 2. ישעיה מ, ח. כד. 1. ארלי צ"ל: שמציגים.

(בשבא) אמר להו מצות הגבלה, בר' עבוד פרישה. ורבנן סברי בתרי בשבא מלום פרישה וקדשם איקבע ירחא, בתרי בשבא לא אמר להו ולא מידי משום חולשא דאורחא, היום ומחר. ולע"פ שיש עוד שלשה ימים עד יום השבת, סא אמרינן לקמן לר' יוסי דמשה הוסיף יום אחד מדעמו:

### עין איה

כו. ורבנן סברי בתרי בשבא איקבע ירחא. כשם שהקודש הוא המגמה של החול תעודתו ותכליתו, אשר מטעם זה ראוי שכל החול יתקדש, שהכל יקשר בקשר האידיאליות של הקדושה העליונה מבלי השאיר דבר, שאור החיים המגמתיים לא יקבעו עליו את רישומם וחותמם - כן יש ערך לעצם החול בהשארו במקומו, בתור הצל המבליט את האור, או בתור רעיון מפורט המעשיר את התוכן המלא של הכלל, מפני המשל של הבדירות וההפרדה שמוכר על ידו. על כן למטרת ההארה הראשית העליונה של אור עולם אשר לתורת ד' אמת, יש פנים להשארת הראשית של החול בעינו, כמו שיש פנים להכללתו בתוך המערכה של הקודש. והתחלת הגילוי של הקודש תתכן להיות אחרי עבור יום הראשון, והנחה, המקודש בגילוי קדשו להיות מיוחד להופעת אור תורה, יקבע בתרי בשבא.

כו. בתרי בשבא לא אמר להו ולא מידי, משום חולשא דאורחא. כשם שהתכנית שמכנסת את כל החול למערכת הקודש היא צריכה להיות איתנה בכחותיה, כדי לעכל יפה את החול ולמזגו מזיגה שלמה עם הקודש, עד אשר אי אפשר שיחל כבר תוכן של השפעה חיובית בחד בשבא, כן הוא גם לפי ההדרכה של השארות החול בעינו, בטבעו וצביונו, למען היותו בדמות דורדיא דחמרא<sup>1</sup>, המשבית את החמרא היושב עליו ושוקט על שמריו, צריך שלבד החול, ההופעה הראשונה של הקודש הצריכה לשעבד אליה את החול בכל תמותו וצביונו הגמור, לא תסכול שום חולשה גופנית, למען לא יתשטשו הציורים העליונים מבהירותם בהצטיירם בחומר חלוש, שאור החיים יוכל רק מעט להאירו. ובתרי בשבא, שהוא ג"כ יומא קמא, כעין הציור שבתכנית המכנסת את החול אל מחנה הקודש פנימה, לא אמר להו ולא מידי, משום חולשא דאורחא.

בכל יפעת תפארתו, והנשמות מתעוררות להגיע אליו, אז יש לחוש מפני התפרצות פתאומית, העוזבת את כל דרכי ההדרגה ומביאה הריסות ושבירות בעולם. אם באים לצמצם את הרעיון לפני התגלותו של האור הגדול והרחב המאיר אפסי עולמים, אז מאפילים את הדעת, ומטשטשים את הצורה הרוחנית העליונה של נשמת האדם השואפת לגדולות. אבל אחרי שהוזהר העליון, בהודו הכללי יוצג בתמונתו הבהירה, לעיני הרוח, והשאפה העליונה להמטרות הגדולות, החובקות וזרועות עולם, תצא להתעוררותה, אז במלא אורה של הנשמה והתקוממות זיו חייה, לא יש לחוש כ"כ לרפיון ורשלנות כמו שיש לחוש להתפרצות עוברת גבולים. ע"כ, רק אחר שכבר נאמר בתרי בשבא, "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים"<sup>2</sup>, אחרי שמגדל האורה הוצג לעיני ישראל לדעת את רוממות שאיפתם המאירה והגדולה, צריכים לעצור כעד שטף המרוצה שלא יעבור גבולות, ובתלתא בשבא אמר להו מצות הגבלה.

כו. ברכיעי עבוד פרישה. רק אחרי שבתחילה באה ההארה הנשמית העליונה, הדוחפת את כח הרוחני שבאדם ובאומה להיות עולה למעלה, וההגבלה, המשוועת בהשערה אלהית לפי היכולת הרוחנית והנשמית, מודדת את השיעורים הראויים להצעדים של ההתעלות, אז נאותה היא מאד ההסדרה המעשית, להפריד את הנשמה הזכה מההסתבכות ברגשי הגויה וכוחותיה, התפעלוני[ות] ונטייתיה הגסות, שבתחתית המצע של טבע החי אשר באדם. והפרשה זאת, לא די שלא תציק את ההתפשטות של הקומה החיונית האמיתית של האדם אלא עוד תרחיב אותה בטוהר הגבורה העליונה שלה, כמה שתכשיר אותו להיות מקשיב לקול האל הקדוש, מתוך מעמד הקדושה היותר אדירה, שאליה עלתה האומה כולה, במעמד הר סיני. ואחרי ההגבלה, שבאה אחרי הדיבור של "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים"<sup>1</sup>, באה במקומה העובדא של הפרישה.

2. שמות יט, ו. כו. 1. שמות יט, ו. כו. 1. מגילה יב, ב. ועיין זוהר, ויחי, רטז, ב. אורות הקודש, ח"ב, עמ' שטז. ח"ג, עמ' שכט. אורות, עמ' ער, פה.